TROIAD FILMOU-BEVAAT
2010-2011

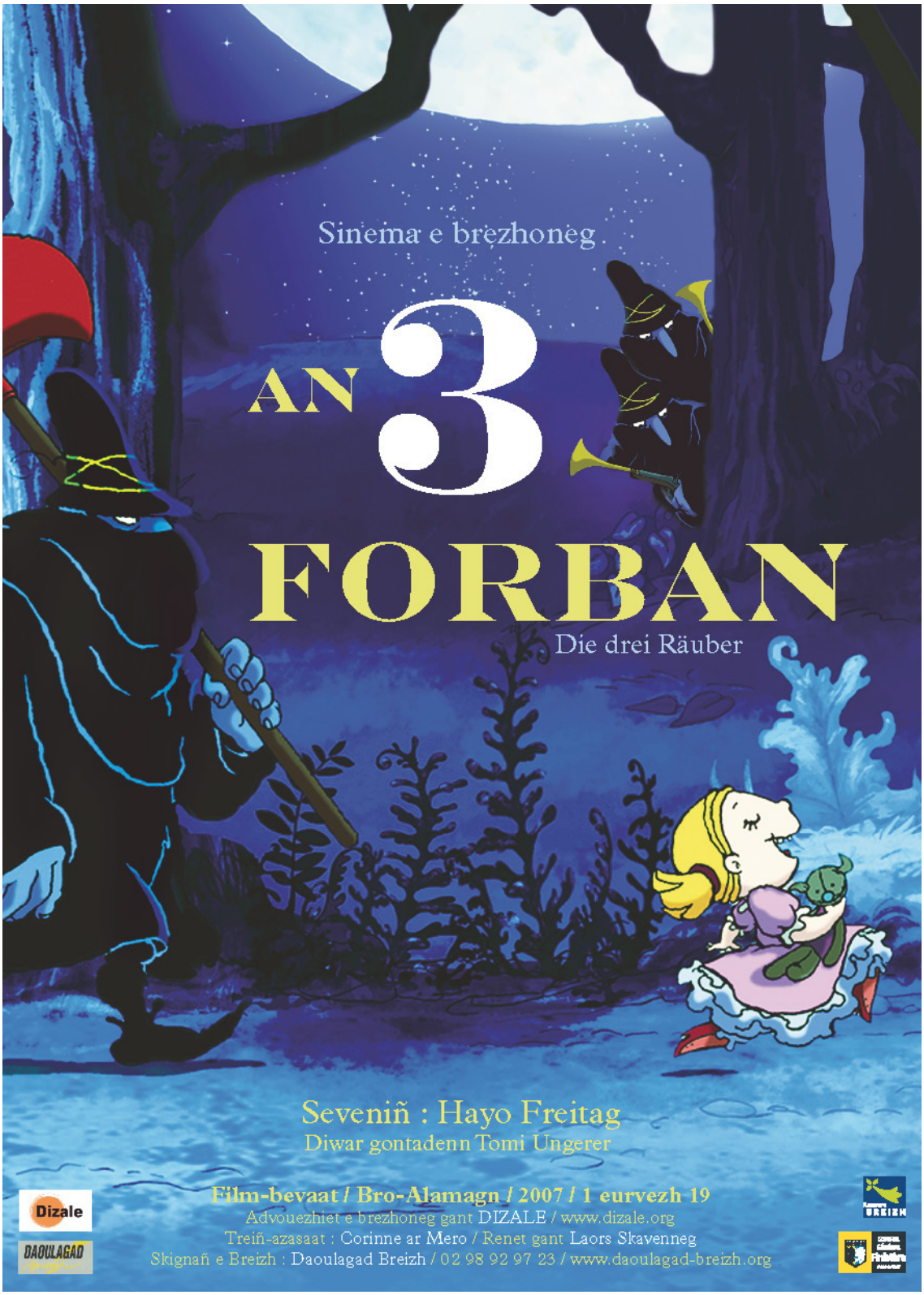

Adalek 6 bloaz

DOSER EVIT AR SKOLAER

Taolenn

Kartenn evit ar vugale **p 2**

An istor, pazenn-ha-pazenn **p 3**

Al levr **p 6**
- A/ Ar gontadenn p 6
- B/ Ar skrivagner p 6

Ar film **p 6**
- A/ Deus al levr d'ar film p 6
- B/ Al liamm etre al levr hag ar film p 7

An istor **p 8**
- A/ Al levr p 8
- B/ Ar film p 8
- C'H/ An amzer p 9
- D/ Al lec'hioù p 9
- E/ An tudennoù p 11

Teknikoù ar sinema **p 16**

Fichenn deknik **p 18**

AN 3 FORBAN

O treuziñ koadoù du emañ Tifenn vihan, e-barzh ur rederig a gas anezhi d'he zi nevez, un ti-emzivaded renet gant Maeren, ur vaouez didruez. Taget eo ar rederig gant tri forban drouk, bep a borpant hag a zog du bras gante, na reont nemet preizhañ ar veajourien ha distrujañ o c'hirri. An aour dastumet gante a verniont e-barzh ar vougev e-lec'h m'emaint o chom, e-krec'h ur menez.
Plijet ken-ken eo Tifenn galonek oc'h ober anaoudegezh gante : ne vo ket rediet da vont d'an ti-emzivaded. Livañ a ra un nebeud gevier ha dont a ra a-benn da lakaat ar forbaned da skrapañ anezhi. Ha cheñch a raio o buhez dezhe penn-da-benn !

« Petra a rit 'ta deus an aour berniet ? » a c'houlenn-hi gante. Ne oa ket bet soñjet en dra-se gant an tri forban biskoazh… Dre hud un emglev souezhus etre ar plac'hig hag an tri forban e tihanont da welet ar bed evel ul lec'h kriz ha feuls. Dieubiñ a reont bugale an ti-emzivaded, a zeu da vezañ un ti-degemer deus ar re blijusañ evit holl vugale gollet ar vro. Leizh a livioù hag a c'hoarzhoù e c'hall bezañ ar bed, da heul c'hoarzh ur plac'hig tener he c'halon.

KAN-BALE AR FORBANED

Du-pod (eo) hon dilhadoù
Krapok hon skeudoù
'N em sil war an henchoù
Aour, arc'hant, 'dan mantell an noz
'N hon chakod 'ya da repoz
Ne glever nemet c'hoarzh glas al loar guilh
Pa darzh un taol fuzuilh
Talañ ouzhimp a dalvo gouzañv
Fest ar vazh diroll, ha gouelañ
Laerezh, drastañ, gwastañ, preizhañ
Ni eo ar re varrekañ
Ar gegel a strak ha c'hwezh he beg
A vilim fri ar c'hezeg
Didrouz pep tra 'vel 'barzh ur vered
Sell aze an arvest diwezhañ
Krog dañs ar vouc'hal
Ar rodoù diskaret
Aet fonnus da ated

Badao badao kelaouet oc'h
'Vidomp n'eus ket finoc'h
Troc'hañ 'ra dremm ur vouc'hal lammet
mat ha brav
Ur galon ken aes ha tra

Badao badao kelaouet oc'h
Dimp an teñzor zo ganeoc'h
Troc'hañ 'ra dremm ur vouc'hal lammet
mat ha brav
Ho koûg ken aes ha tra

Kas 'meus ouzh ar bourk-se
Ken 'met razhed en toull brein-se
'Ba 'r c'hoadoù omp al Lezenn
Ni eo a sav pep reolenn
Archerien : loukeien !
Tud paour : hon mignoned
Spontet soudarded ar roue
Yalc'hoù ront ganimp 'vez laeret
An noblañsoù re lart 'vez pilhet
Badao badao c'hoari fin n'hallimp ket
Kemerit ar pezh 'peus c'hoant
Na vezit ket re zrouk !
Kemerit an arc'hant
Met na droc'hit ket hon c'hoûg
Na vezit ket re zrouk
Kemerit an arc'hant
Met na droc'hit ket hon c'hoûg
Met na droc'hit ket hon c'hoûg
Met na droc'hit ket hon c'hoûg

Skrid : Hayo Freitag, Achim von Borries, Bettine von Borries ha Tomi Ungerer
Rener arzel : Hayo Freitag / Son : Frank Kruse / Kinklañ : Robert Brandt hag Anne Hofmann
Rener ar bevaat : Romy Garcia Jr. ha Edson Basarin / Sonerezh : Kenneth Pattengale
Frammañ : Sascha Wolff-Täger ha Lars Jordan / Produiñ : Stefan Arndt, Stephan Schesch, David Groenewold
Skignañ : Gébéka Films www.gebekafilms.com

attrudegraphique.fr

An istor, pazenn-ha-pazenn

Ur wech e oa tri re daoulagad, tri forpant du, tri zog du... tri forban a ouie chom kuzhet a-drek ur wezenn. Gant an hini kentañ ’oa ur c’horn-pistolenn, gant an eil, ur soufletez a gase pebr, gant an trede, ur vouc’hal vras ha ruz a zrailhe rodoù ar rederigoù.

Titl : An Tri Forban. Roll anvioù-tud er penn-kentañ, a ginnig ar mouezhioù, ar ganaouenn, ar skrid-aozañ, ar sonerezh, ar c’hinklañ, ar seveniñ... hag e-keit-se e weler mat e vez spontet an holl dud gant ar forbaned, hag e vez dastumet aour ha bravigoù gante. Klevet ’vez ar ganaouenn a-feur ma tremen roll anvioù an dud.

Glav a ra. Gwelet ’vez skritelloù-klask, anv an tri forban warne, peget ouzh an holl wez er c’hoadoù (mouezh ar c’honter : « Kalz a blijadur ’vez er vuhez, pa vezer tri. »)
« Met tud all a zo o-unan », zoom war div dudenn : ur plac’hig stardet he nanarzh ganti en he divrec’h, dirak ur bez, gwarezet deus ar glav gant un archer. Pelloc’h, ur rederig. Tifenn, ar plac’hig, a ya ’barzh ar rederig (o kas ganti he malizennig hag he disglavier roz). Klask a ra tec’hout kuit pa glev kontañ deus an ti-emzivaded. Met kaset eo pelloc’h gant ar rederig.
Noz zo er c’hoadoù. Aon he deus Tifenn. War hent ar rederig, ur gazeg-koad, un toud, teir ranig. Mont ’ra an tri forban en hent (kaouenned, bleizi, logod-dall, kazh-koad) : sonerezh o c’hanaouenn.

Kontañ ’ra ar plac’hig un istor da Bompinella, he nanarzh, un istor gant ur maharadja a oa o vevañ ’barzh ur palez aour en India, ha kaoz zo deus sal un teñzor (leizh a aour e-barzh, perlez, emrodez, diamantoù...), deus e verc’h a gare-eñ kalzig, ha deus un ti-emzivaded en doa profet dezhi.

Harzet eo ar rederig gant an tri forban (Fripon, Kripon ha Kapon), dipitet o welet n’eus ken ’met ur plac’hig ennañ. Prest int neuze da vont kuit, met ar plac’hig a ro dezhe da grediñ e c’hallint kaout ur rañson aour en eskemm ganti. Kas a reont anezhi gante ha laoskel ’reont anezhi da gousket he-unan ’barzh o gwele. « An nozvezh kentañ eo. »

O sachañ e rederig en em gav an touseg-kocher en ti-emzivaded. Eno emañ an holl vugale o krenañ dirak mestrez an ti, Maeren. Rediet e vezont ganti da zastum betarabez (reolenn : « Diwar betarabez, karantez. ») Foetañ ’ra-hi ar c’hocher, ’blam n’en deus ket degaset ar plac’hig gantañ. Pinijiñ a ra daou baotrig dale gante (Nikolaz ha Gregory) en ur gas ’nezhe d’ober ur « c’hrogad mikinik » (mikinik da frikañ betarabez).

E-keit-se e tihun Tifenn. Ober a ra tro mougevioù he skraperien. Mont a ra betek an doenn ha gwelet a ra ur bed zo brav-euzhus, a gav dezhi (karv, kazh-koad, livioù o cheñch). Kavet a ra un teleskop ha sellet ’ra deus an ti-emzivaded, vil-euzhus, a soñj ganti. Gwelet ’vez bugale oc’h ober gant mikinikoù bras evit tennañ betarabez.
Maeren, mestrez an ti, a lâr d’an archer e raio un ifern deus e vuhez ma ne zegas ket ar plac’hig dezhi.

Kafe zo aozet gant Tifenn, goude m’he deus livet ar vougev. Plijout a ra al livioù hag ar c’hafe d’ar forbaned. Goulenn a reont penaos kaout aour ar rañson. Respont a ra Tifenn ez eo ret kas ul lizher d’he zad, met pell-mat emañ hemañ o chom.

An daou vugel bet pinijet a gav chug dous ar betarabez (ar siros). An touseg-kocher a zifenn groñs oute lonkañ deus ar chug-se : « N’eo ket mat evit ho tent ! »

’Barzh mougev ar forbaned, n’eo ket aes sevel ul lizher goulenn rañson. N’eus ken ’met Tifenn a oar skrivañ, ha Fripon ne oar ket re gant peseurt doareoù lavar ober (skrapañ pe laerezh).

Tec’het eo Nikolaz ha Gregory deus an ti-emzivaded. Kaoz zo etreze deus tri breur a oa tec’het kuit ivez, gwechall, hag a vije bet debret gant ar bleizi. E-keit-se e lak Maeren ar mikinik da aozañ un tamm sukr-heiz dezhi, hag ur wastellenn « tri c’houchad gwispid leun a gaotigell ».

Kaset eo lizher ar forbaned da voest-lizhiri ar c’hoadoù. Displegañ ’ra Tifenn e vo evurus mont d’he falez en-dro, e-lec’h ma adkavo he zri breur ; an hini kentañ a c’hoari koach-koukoug ganti, an eil a ra troioù-hud, hag an trede en deus un tapis-nij.

Noz zo. Mont a ra ar forbaned da labourat. E-keit-se ez eo spontet Nikolaz ha Gregory ’barzh ar c’hoadoù. Ur piano zo degaset d’ar gêr gant ar forbaned. Alc’hwez un nor brennet zo bet kavet gant Tifenn : ’drek an nor, un teñzor.

Goulenn a ra gant ar forbaned petra ’reont deus an aour berniet. Ne ouiont ket. Da heul e reont holl un abadenn sonerezh (piano, soufletez, trouzoù loened, ha tri zenn korn-pistolenn).
O klask kousket ’barzh ar c’hoadoù ’mañ an daou vugel all. E-keit-se, ’barzh an ti-emzivaded, e lâr Maeren d’ar vugale e vo ret tennañ betarabez d’an deiz war-lerc’h.
O kousket ’barzh gwele ar forbaned ’mañ Tifenn. An eil nozvezh eo.

D’an deiz war-lerc’h ez a an archer war varc’h da begañ skritelloù-klask e pep lec’h ’barzh ar c’hoadoù. Roiñ a ra taolioù-kastiz e-leizh (kazeg-koad, konikled, maligorned). War e hent e wel un aerlin, met lâret a ra dezhañ n’hall ket roiñ un taol-kastiz d’unan n’eus ket dioutañ.
En ti-emzivaded e vez debret boued betarabez gant ar vugale. Forzhig ardoù heug a reont.
Gant Tifenn e tesk ar forbaned lenn ha skrivañ. Pa’z eont ’barzh ar c’hoadoù e welont ar skritelloù-klask, penn Tifenn warne. Kompren a reont int bet touellet ganti. Mont a reont en-dro d’ar gêr, ha diskouez ar skritell dezhi.
Gouelañ ’ra Tifenn, mont a ra kuit en ur lâret ez ay d’an ti-emzivaded.
Kousket eo an tri forban ’barzh o gwele. An deirvet nozvezh eo.

Kavet a ra Tifenn an daou vugel ’barzh ar c’hoadoù. Roiñ a ra ur pezh aour dezhe. Hunvreal a reont e prenint un ti, ur vag, ur rederig. Ober o soñj a ra an tri bugel : mont a raint en-dro d’an ti-emzivaded evit ober he stal da Vaeren.

Ne fell ket d’an tri forban mont d’an ti-emzivaded. Ha klevet a reer e oant emzivaded ivez, gwechall. Krenañ a ra Fripon en ur lâret en deus aon rak Maeren. Mont a reont di memestra, evit sikour Tifenn.

Erruet eo an tri bugel en ti-emzivaded. Chom a ra Nikolaz ha Gregory er porzh, e-keit ha ma pign Tifenn gant diri tour Maeren.
Degouezhet a ra an tri forban d’o zro. Diskouez a reont o fasoù, ha Maeren a anavez ’nezhe : an tri breur tec’het kuit un tregont vloaz zo int. Degas a reont nanarzh Tifenn dezhi, ha goulenn a reont ganti hag-eñ ’vo mat dezhi chom gante. Bravoc’h livioù o buhez ganti, ha mankout a ra dezhe. Lammat a ra ’barzh o divrec’h.
Splujañ a ra Maeren ’barzh ar chidourenn vras leun a chug betarabez. Troet eo en ur wastellenn. Debret ’vez ur bern gwastilli ha madigoù gant an holl emzivaded.
Degouezhet eo an archer. Taolioù-kastiz a fell dezhañ roiñ. Lâret a ra Tifenn dezhañ n’eus ket deus ar forbaned ken, nemet emzivaded. Ha prenañ a ra an ti-emzivaded gant aour ar forbaned. Evurus e vev an holl en ti, a zo bet livet, hag ar forbaned ivez, pep hini ’barzh e dour. Kreskiñ a ra ar vugale, o deus bugale d’o zro.

Roll anvioù tud, kanaouenn ar forbaned. Tremen a ra an aerlin dirak boest-lizhiri ar c’hoadoù, ha debriñ a ra lizher ar forbaned.
Roll anvioù tud. N’eus ken.

Al levr

A/ Ar gontadenn

E 1961 e oa bet embannet ar gontadenn ar wech kentañ (An Drei Raüber). Brudet eo An Tri Forban er bed a-bezh, ha meur a rummad bugale o deus bet lennet al levr-se. Er film, evel 'barzh al levr, ez eo plas ar vugale er gevredigezh an tem pennañ. Ingal e vez savet goulennoù war ar plas-se, dre an temoù all a zo er film : an digenvez, ar genskoazell, al liamm etre ar mad hag an droug a zo e pep tudenn.

B/ Ar skrivagner

Bet eo ganet Jean Thomas Ungerer, lesanvet Tomi Ungerer, e 1931, e Straßburg. Tremenet e vugaleaj en Elzas, pa oa an nazied o ren war ar vro. Ul lodenn deus Bro-Frañs e oa deut an Elzas da vezañ en-dro pa oa bet echu gant ar brezel. Ha difennet groñs e oa bet komz elzasian eno. Abaoe an amzer-se, n'eo ket Tomi Ungerer evit gouzañv seurt reolennoù. Goude e studioù el lise e oa aet da veajiñ, deus Lappland da Al-Djaza'ir. Un tamm amzer en doa studiet e skol-uhel an arzoù a-raok mont kuit d'ar Stadoù-Unanet. Du-hont en doa kroget gant e labour tresour er bruderezh, ha tresour levrioù evit ar vugale. Degemeret mat-kaer e oa bet e levrioù kentañ, gant an dud a-vicher koulz ha gant an dud dre vras. Krog e oa da studial ar politikerezh un tamm. Labouret en deus bet evit ma vefe anavezet sevenadur an Elzas, ha tostaet Bro-Frañs ha Bro-Alamagn. Profet en doa miliadoù a c'hoarielloù da gêr Straßburg, da skouer, ha treset en doa plañioù dourbont Janus evit lid daou vil vloaz ar gêr-se. Skrivañ ha tresañ a ra evit ar vugale, evit ar bruderezh, ha bez' ez eo ivez flemmataer, kizeller, dastumer c'hoarielloù mod kozh, beajour. Dalc'hmat en deus lakaet e dresadennoù da vont da heul e c'hoantoù hag e vennozhioù.

Levrioù gantañ : An Tri Forban (1961 ; e brezhoneg gant TES, 2008), Der Mondmann (Paotr al loar, 1966), Zeralda's Ogre (Ramz Zeralda, 1967), The Hat (An tog, 1970), Pas de baiser pour maman (Bouchig ebet evit mammig, 1973), Otto, eñvorennoù un arzhig kof plouz (TES, 2006)...

Ar film

A/ Deus al levr d'ar film

A-raok bezañ ur film ez eo An Tri Forban ul levr, skeudennoù ennañ, bet embannet e 1961 en Alamagn. Troet eo bet e galleg e 1968, hag e brezhoneg e 2008. Ur film berr a oa bet tennet dioutañ e 1991, hag ur film hir e 2007. N'eo ket aes tremen deus ar paper d'ar skramm : deus skeudennoù difiñv, aozet espres-kaer, un destenn simpl stag oute, 'vez ret mont d'ar skeudennoù bev ha komzoù meur a dudenn. Ul labour pizh eo, ha dav eo doujañ ouzh perzhioù doareoù skeudennoù disheñvel-kaer.

Labour en-dro d'al levr

Soñjal en doare da dremen deus ul levr d'ur film : petra eo ul levr, petra eo ur film ?
Keñveriañ ar film gant al levr (gant skoazell un daolenn, da skouer).
Petra zo heñvel, disheñvel, e-keñver an tresañ, an istor, an tudennoù... ?
Penaos e seller oute, hervez ma vezont war baper pe war ur skramm, konter ha tudennoù, mouezhioù disheñvel, soniadoù, sonerezh... ?

Soñj produour ar film :
« Hir eo bet an hent evit tennañ ur film diwar al levr. Adalek 1997 e oa bet ret marc'hata, gant Tomi Ungerer peurgetket. E-kreiz ar gaoz e oa goût penaos e c'hallfer tennañ ur film hir diwar un istor ken berr... Da zigentañ e oa bet dielfennet al levr, evit lakaat war-wel an tudennoù pennañ : Fripon, Kripon ha Kapon, tri forban spontus (jentil ha fentus-spontus), o buhez cheñchet penn-da-benn gant un emzivadez divalis hag aketus gante. » Deus un tu all e oa « ur voereb gozh chaokerez », na vez kontet tra all ebet war he fenn 'barzh al levr.
D'ar mare-se e oa bet moaien da gas an istor pelloc'h, da binvidikaat anezhañ gant traoù zo a zo a-bouez-kaer evit Tomi Ungerer : diskouez tud drouk a zesk lenn ha skrivañ, kempenn traoù torret, soniñ muzik ; munudoù droch ha sot ; un doare kontañ simpl-kaer.
E-keit ha ma veze prederiet kalz gant al labour-se en doa komprenet Stephan Schesch, ar produour, e klot gwall vat istor An Tri Forban gant ar gevredigezh a-vremañ, hag an temoù a ra berzh hiziv : « ar galloud gant ar vugale », « eveshaat ar vugale en tier a-ratozh », pe « ar mammoù a labour » ha « ar gwellañ mammoù 'vefe an tadoù ? ». Roiñ a ra ar film da glevet soñjoù disheñvel war dem « ar vugale er gevredigezh a-vremañ », sevel a ra goulennoù, splann ha dic'hortoz.
Met kustum eo Tomi Ungerer d'ober seurt traoù, bloavezhioù zo.

B/ Al liamm etre al levr hag ar film

Kreñv eo al liamm etre al levr hag ar film, pa zo bet graet, 'barzh an eil, gant skeudennoù tennet war-eeun deus egile. E penn-kentañ hag e penn-diwezhañ ar film e weler skeudennoù aozet dres evel 'barzh al levr.
Choazet en deus ivez ar sevener skarzhañ ar pevare ment deus an tresadennoù, a zo « plat » (abladennoù) evel 'barzh al levr. Hag un toud memes, souezhet-net anezhañ, a vez tapet : pladañ a ra war skeudenn al loar.
Evel 'barzh al levr ez eo a-bouez-kaer an trolinennoù er film, hag un arouez eo deus al labour graet evit mont deus al levr d'ar film.

Labour en-dro da « ul levr-ur film »

Mont a ra istor ar film da heul istor al levr, en ur chom tost ? Lenn tammoù deus al levr, keñveriañ gant tammoù deus ar film...
Keñveriañ arvestoù kentañ ar film gant ar re a zeu da heul. Skeudennoù memes doare int ? Petra a cheñch er c'hinklañ, en tudennoù ?
Sellet a-dost penaos 'vez c'hoariet, er film, gant ar skeudoù hag an abladennoù.
Lakaat ar vugale da c'hoari gant o skeudoù, o zrolinennoù. Lakaat anezhe da dresañ trolinenn ul lodenn deus o c'horf, pe o c'horf a-bezh war follennoù bras, en ur cheñch o mod d'en em zelc'her. Pe labourat ivez gant rolinennoù traoù zo, pompinelloù, evit ma c'hallfent soñjal er pezh 'vez degaset gant ar mod-se da dresañ.

TES (Ti-Embann at Skolioù) en deus embannet levr An Tri Forban, troidigezh istor brudet Tomi Ungerer, e miz Mae 2008. Ur pezh c'hoari a zo bet savet da heul an albom e miz Eost 2009.
Daou levr all skrivet gant Tomi Ungerer a zo bet troet e brezhoneg :
- Otto, eñvorennoù un arzhig kof plouz.
- Ramz Zeralda
Evit gouzout hiroc'h : wwwcrdp.ac-rennes.fr / Lennegezh evit ar re yaouank. / Tomi Ungerer

A istor

A/ Al levr

Ur gontadenn eo. Evel zo dleet e krog gant « Ur wech e oa... ». Enni e vez kontet darvoudoù, avañturioù ha n'eus ket bet dioute.
Istor an tri forban a seblant bezañ vil eo, teneraet o c'halonoù gant Tifenn, an emzivadez ya-ouank.

Keñveriañ gant kontadennoù all anvezet gant ar vugale, klask istorioù forbaned all...
(Da skouer, e saozneg pe e galleg : It Was a Dark and Stormy Night, pe Je vais vous raconter une histoire de brigands, Janet hag Allan Ahlberg ; Une histoire de brigands, Bertrand Solet ; Histoires de filous et brigands, S. Meurvain, F. Pillot, & all ; La fabuleuse histoire de Christobal le brigand bienheureux, Christine Sartori.)

B/ Ar film

Mont a ra skrid ar film da heul istor al levr : gwelet a reomp daspren tri forban goude m'o dije graet anaoudegezh gant ur plac'hig. Fromet o welet pegen jentil eo-hi ne chomint ket etre daou a-raok kinnig o zeñzor dezhi, 'benn skoazell anezhi. Linenn bennañ an istor eo, ha div linenn all a zo : an emzivaded etre krabanoù Maeren, renerez spontus an ti-emzivaded ; un archer penn-skañv, ne ra ken 'met roiñ taolioù-kastiz da loened ar c'hoadoù. Pinvidikaet eo bed ar film gant an tudennoù-se, a zo un digarez ivez da ijinañ buhez an tudennoù pennañ. Ha lakaat a reont war-wel tem pennañ al levr ivez : an digenvez.
E penn-kentañ ar film, an holl dudennoù, ha pa vefe Tifenn pe Maeren, a zo o-unan-penn. Lakaet int en distro, dilaosket int bet, pe ne vezont ket komprenet gant ar re all : pep hini anezhe 'n dez un emzalc'h disheñvel. Preizhet 'vez ar rederigoù gant ar forbaned, na soñjont ket pelloc'h. Ijinañ a ra Tifenn he deus ur familh indian ; difouliañ 'ra Maeren he imor c'hwrev war an emzivaded, rediet ganti da zastum peadra d'ober traoù dous dezhi. N'eus nemet p'o do graet anaoudegezh e c'hallo ar forbaned hag ar plac'hig kavet an tu da skarzhañ an digenvez kuit.

Labour en-dro d'an istor er film
1. Goulenn o soñj gant ar vugale war ar film : peseurt arvestoù o deus plijet ar muiañ dezhe, peseurt re n'o deus ket plijet dezhe. Goulenn gante kontañ pazennoù bras an istor, ha displegañ piv eo an tudennoù. Diskouez ez eo diazezet an istor war teir neudenn kichen-ha-kichen.
2. Sevel un dresadenn deus pazennoù pennañ an istor (ar rederig taget, gwele Tifenn er vougev, ar c'hoadoù 'lec'h ma vez an archer o kantreal...). Gant an holl dresadennoù-se, sevel ur seurt kartenn : plañ an istor e vo.
3. O kemer harp war ar plañ-se, lakaat ar vugale da adlâret pezh 'c'hoarvez war bep tresadenn, en ur lakaat war-wel hag-eñ e teu an darvoud-mañ-darvoud da heul ar re all pe hag-eñ e c'hoarvez d'ar memes koulz hag un darvoud all. Kap e vint, e-mod-se, da adsevel steuñvenn an istor, pe memes da sevel unan nevez !
4. Moaien zo da ijinañ heul an istor pe ur fin all...

C'H/ An amzer

Ne ouier ket e peseurt bloavezh, kantved, marevezh e c'hoarvez istor an tri forban, elfennoù deus marevezhioù disheñvel zo mesket ennañ. Dilhad ar forbaned, o armoù, anv zo deus kestell : soñjal a reer e penn-diwezhañ ar Grenn Amzer. Gant an ti-emzivaded hag ar mikinik d'ober traoù dous e soñjer en 19vet kantved, marevezh an uzinoù. An archer a zo ur seurt liamm etre an amzer dremenet hag an amzer a-vremañ : ur stumm a-vremañ zo d'e zilhad, met diamzer eo e garg. Met ne sav kudenn ebet diwar ar meskaj-se : ur gontadenn eo, ha seurt traoù zo kustum er c'hontadennoù.
Padal ez eo frammet an istor da heul red an amzer : deus teir nozvezh, an eil war-lerc'h eben, 'vez kaoz gant ar c'honter. « An nozvezh kentañ eo », « An eil nozvezh eo »...
C'hoarvez a ra al lodenn vrasañ deus an darvoudoù diouzh noz — pa vez ar forbaned gant o labour —, ha n'eo ket kement-se war an deiz, nemet er fin-tout, pa cheñch pep tra.

Labour en-dro d'an amzer

Komz gant ar vugale deus marevezh ar film : hiziv ? En amzer-dremenet ? Piv a vev(e) er c'hestell, er mougevioù ? Diskouez, en doare-se, ez eo mesket-divesket ar marevezhioù er film. Da c'houde, komz deus red an amzer er film. Pet devezh e pad an istor ? Petra a ro da c'hoût deomp zo bet cheñchet devezh ?
En ur ober gant skeudennoù, pe tresadennoù ar vugale, lakaat war-wel an diforc'h etre an darvoudoù a c'hoarvez diouzh noz pe war an deiz. Peseurt tudennoù a vez gwelet diouzh noz ? Ha petra 'reont war an deiz ? Peseurt implij-amzer 'c'hallfe o hini bezañ ?
Lakaat war-wel e teuz ar skeudennoù en du evit merkañ e tremen an amzer : mont a ra ur skeudenn war zuaat, betek bezañ du penn-da-benn (serriñ 'n ur deuziñ) pe betek ma teufe ur skeudenn all war-wel tamm-ha-tamm (digoriñ 'n ur zideuziñ). E-mod-se e weler ez eo tremenet an amzer.

D/ Al lec'hioù

- Ar c'hoadoù

Un arouez a gaver alies-kaer 'barzh ar c'hontadennoù eo ar c'hoadoù, hag a-bouez-bras eo 'barzh ar film. Dreze e tremener deus ur stad d'eben, deus ul lec'h d'egile ; ul lec'h n'anvezer ket mat eo, ul lec'h dañjerus. Roiñ a reont goudor d'ar forbaned, diouzh noz e vezont oc'h ober o labour enne, o skeudoù mesk-divesk e-touesk skeudoù spontus ar gwez tort. Ul lez amprou eo ivez. Tud zo a zeu 'maez anezhe ha kresket o deus, evel an emzivaded tec'het kuit deus krabanoù Maeren. Ul lec'h spontus eo ivez evit ar re n'o deus plas ebet enne, evel ma vo komprenet gant an touseg-kocher divalav ha digalon. Ha lez ar frankiz eo c'hoazh. War an deiz e vev al loened enne, trankil ha brav. Pell deus e gazeg emañ an archer el lec'h-se, o klask lakaat reolennoù an dud da dalvezout 'lec'h ma n'o deus ster ebet. Mont a ra da goll enne memes : bed an ijin n'eo ket e hini, pa soñj gantañ, o welet an aerlin o tremen, n'hall ket bezañ dioutañ.

Labour en-dro d'ar c'hoadoù

Pouez ar c'hoadoù 'barzh ar c'hontadennoù : ul lez a ra aon, ul lec'h deskoni alies. Displegañ plas ha perzh ar c'hoadoù 'barzh ar film hervez an tudennoù : ar forbaned, Tifenn, ar c'hocher, an archer, an emzivaded, al loened... Ober anv deus kontadennoù all ur perzh bras d'ar c'hoadoù enne (Gwenn-erc'h, Kabellig ruz, Ar goantenn kousket er c'hoad, Meudig bihan...).
Tresañ koadoù (gant teir gwezenn e kroger da gomz deus « koadoù »).
Dafar : paper, feltrennoù glas-gwer ha gell sklaer, barroù-livañ, livaj du, sizailhoù, speg.
Lakaat pep bugel da dresañ ur wezenn, evel kustum, gant feltrennoù da skouer : gell eo ar c'hef, glas-gwer an delioù. Goude-se, goulenn gante livañ ur wezenn doare Tomi Ungerer, en ur ober gant livioù teñval kentoc'h. Sevel div goadeg gant ar gwez disheñvel-se (didroc'het a-raok). Keñveriañ ha lakaat an diforc'hioù en efedoù war-wel.

- Mougev ar forbaned

N'eo ket forzh piv a c'hall mont betek er vougev-se, ha kuzhet mat eo. En diavaez ne weler nemet ur roc'h bras, brasoc'h evit ar gwez, skeulioù bihan-munut warnañ staget gant tammoù fiselenn. En diabarzh ez eo ur milendall salioù, ur c'havarn a vez dizoloet evel un ti pompinelloù. Daou dra arouezel a ray Tifenn er vougev diouzhtu p'en em gavo enni.
Livañ a ray ar salioù gant tresadennoù o livioù flamm, ha teneraet, da heul, kalon ar forbaned gant ar bugel ha kizidigezh ar plac'hig. En ur zigoriñ ar bolejoù e skarzho an deñvalijenn kuit deus ar vougev hag e ray diouti un doare ti bev ha digor war ar bed. Betek ma'z afe ar familh adsavet-se, gant he izili nevez, da chom 'barzh an ti-emzivaded.

Labour : kuzhat ha toulloù-kuzh

Petra eo un toull-kuzh ? Peseurt loened a vev 'barzh toulloù en douar, garidennoù, douarennoù ? (Buzhug, konikled, gozed, lern...)
Keñveriañ gant lec'hioù bevañ an dud ragistorel : mougevioù (Lascaux, Chauvet...) livaj war o mogerioù.
Klask peseurt pobladoù a vev pe a veve 'barzh kevioù.

- An ti-emzivaded

N'eus ken 'met ul liv war mogerioù al lec'h spontus-se, uhel evel re un toull-bac'h : ur ruz tomm ha taer, a gas da soñj deus ar gwad (chug ar betarabez o tiverañ). Sklaer-mat eo aozadur en ti : en diavaez, parkeier betarabez divent, disliv ha lous ; en diabarzh, 'drek ar mogerioù, ur porzh kinklet gant delwennoù drouglivet, tres spontet warne. Eno e vez bodet an emzivaded gant Maeren, mestrez war he labourerien vihan. A-rez an douar, ar c'houskva, e-lec'h ma vez berniet an emzivaded ; en dan, ar stal-labour, ur mikinik bras-euzhus enni, a vez lakaet ar vugale binijet da gempenn. Redek a ra tuellennoù ar mikinik-se er c'hastell, dres evel gwazhiennoù, betek kreiz an tour, lec'h-annez Maeren. Hag eno e vez kemennet gwastilli ha traoù dous gant ar beg-sukret-se. Ur vetaforenn splann deus ur c'hamp labour eo : ar c'hwitell a c'halv d'an emvodoù, ar vugale-brizonidi bodet 'barzh ar porzh, hag ivez ar siminal a duf moged du ar sukr devet (metaforenn ar saotradur).

Labour en-dro d'an ti-emzivaded

Heñvel eo an ti ouzh ur c'hastell. Deskrivañ 'nezhañ. Tresañ 'nezhañ pe unan all ijinet. Delwennoù tro-kein a vez gwelet. Keñveriañ gant kestell kontadennoù all (kastell ar goantenn kousket er c'hoad...).
Ar vuhez en ti-emzivaded : 'blam da betra ez eo maleürus ar vugale, dislivet, gwisket gant pilhoù ? Keñveriañ gant doareoù Tifenn hag ar forbaned. Evurusoc'h eo-hi gante ? 'Blam da betra ?
Al labour gant ar betarabez : peseurt mod 'vezont tennet deus an douar, friket, treuzfurmet e boued ha siros, gwastilli (mikinik da « sunañ » ar betarabez, frikerez, tuellennoù...) ? Gant peseurt mikinikoù 'vez graet ? 'Blam da betra 'vez lâret : « N'eo ket mat ar sukr evit ho tent ? »

E/ An tudennoù

- Ar forbaned

Un trikon unanet int, met ur perzh ha doareoù disheñvel zo da bep hini. Tudennoù pennañ an istor int, a ra traoù zo a-unvezh : ne vezont ket dispartiet gwech ebet, tagañ a reont ar rederigoù o-zri asambles, gant ur mod d'ober resis. Ur seurt « dreinded » int : ur voudenn en tri c'horf distag. Unan anezhe ne ra ken 'met rahouennat, Fripon (blev ruz dezhañ), an eil zo beg-lipous, Kripon (blev glas dezhañ), hag egile zo jentil-kaer, Kapon (blev orañjez dezhañ).
Ma keñverier gant tudennoù al levr (un dra disheñvel 'metken etreze : o armoù) e weler a-walc'h zo muioc'h a ziforc'hioù etre tudennoù ar film : disheñvel o mouezhioù, o genoùioù, liv o blev, plas an neudenn war o zogoù, o modoù da soñjal. N'eus ken 'met an armoù a zo ar memes re el levr hag er film. Padal e cheñchont doareoù er film evel 'barzh levr Tomi Ungerer. Laeron vil ha du evel an noz int e pennkentañ, maskloù dezhe, ha forbaned jentil e teuont da vezañ, kollet gante o zu du, soubet evel ma vint 'barzh livioù Tifenn. An deskoni-se eo zo er gontadenn : ne vo ket pinijet ar re zrouk-se 'blam int bet kap da cheñch doareoù.

Labour en-dro d'ar forbaned

Lâret a ra ar forbaned n'int ket laeron. Peseurt diforc'h zo etre an daou ? Klask kontadennoù all, istorioù forbaned enne.

Petra 'soñj ar vugale diwar-benn ar forbaned ? Spontet 'vezont gante ? Drouk int, herveze ? 'Blam da betra ? Keñveriañ jeu ar forbaned er penn-kentañ hag o jeu er penn-diwezhañ. Heñvel int chomet ? Petra zo kemmet enne, ha 'blam da betra ? Kompren a reer e oant emzivaded ivez, o chom 'barzh an ti-emzivaded ha tec'het kuit. Kentel ar gontadenn zo : ar forban gwashañ zo a c'hall cheñch. An hent mat a c'haller kavet pa selaouer alioù tud jentil hag a youl vat.

Studial elfennoù disheñveliñ ar forbaned. Pet int ? Diwar peseurt doareoù korf, modoù da soñjal, tresoù e c'haller anavezout pep hini ? Peseurt armoù zo gante ? Displegañ an diforc'hioù etreze. Tresañ anezhe.

Alies e vez klevet Fripon o lâret « bordibordabouze ». Petra 'dalv ?

Peseurt hini eo ar forban a blij ar muiañ da vugale ar c'hlas ?

Ne ouiont ket lenn na skrivañ, ha skoazellet int, gant Tifenn, da sevel ul lizher goulenn-rañson. Deskiñ a ra al lizherennaoueg dezhe ivez. « Laeret, skrapet » : 'blam da betra ne zeu ket Kripon a-benn da choaz da vat ?

Goude bezañ graet un dresadenn, holl asambles, hag en ur ober gant danvez a bep seurt (tammoù gloan ha danvez, follennoù liv...) e c'hallo ar vugale ijinañ ha sevel trolinenn ur forban, ha kinnig ur c'hoari ganti.

An teñzor : 'barzh ur sal prennet an nor outi emañ. Kavet 'vo an alc'hwez gant Tifenn a-drugarez d'ul logodenn. Keñveriañ gant kev Ali Baba pe gant teñzorioù istorioù all (Morlaeron ar C'harib...).

Kan-bale ar forbaned a glever e penn-kentañ hag e penn-diwezhañ ar film, da heul roll anvioù an dud. Muzik ar ganaouenn-se a ya da heul ar forbaned er film : sonerezh ar forbaned eo.

Ar ganaouenn a zo war ar gartenn, p2 an doser-mañ.

- Tifenn ar plac'hig

E-kreiz an istor emañ Tifenn, kement darvoud a c'hoarvez a zo liammet outi, hag enni en em anvez ar sellerien. Youlek ha kalonek eo, padal ez eo ur bugel c'hoazh, a glask ankouaat an digenvez gant he fompinell. Dre zegouezh en em gav gant an tri forban. N'o deus ket kavet aour, met o brasañ teñzor eo-hi. En ijin emañ he nerzh pennañ : a-drugarez d'he ijin ez eo kap da c'houzañv taolioù fall ar vuhez. E-mod-se en em lak da lenn un istor vrav d'he fompinell, 'barzh ar rederig a gas anezhi d'an ti-emzivaded. A-drugarez d'he ijin e teu a-benn d'en em dennañ, pa zeu ar forbaned da dagañ ar rederig. Ijin a ra ur familh, un tad pinvidik-mor, ha kas a ra ar forbaned, fromet ganti, d'he heul en he hunvreoù.

Labour en-dro da Difenn

Deskrivañ anezhi, ha perzhioù pennañ he fersonelezh. Tresañ anezhi. Alies e lâr-hi « kaoc'h-ki du » : klask pevare er film. Dont a ra da vezañ ken ruz hag ur sivienn pa gont gevier. Mankout a ra un dant dezhi (oad). Tri zra zo ganti e penn-kentañ ar film : he nanarzh, he malizenn, un disglavier ruz.

Displegañ penaos 'mañ he jeu ganti er penn-kentañ (maleürus eo 'blam m'eo marvet he zud nevez zo, ha ret eo dezhi mont d'an ti-emzivaded ; ijinañ a ra he deus un tad pinvidik pa'z eo skrapet gant ar forbaned) hag er penn-diwezhañ (evurus eo 'blam m'eo bet advabet gant ar forbaned ha 'blam m'he deus ur familh vras a emzivaded). Lakaat a ra buhez ha livioù e mougev ar forbaned (livaj ruz, melen, glas...). Kavet a ra teñzor bras ar forbaned ha lakaat a ra 'nezhe d'en em soñjal war an implij o dez deus kement-se a aour.

'Blam da betra ez eo kaset kuit e penn-kentañ ar film ? Petra 'dalv « bezañ emzivad » ? Hec'h-unan-penn emañ da vat ? Evel m'emañ ar c'honter o kontañ un istor d'ar sellerien e kont Tifenn un istor d'he fompinell. 'Blam da betra ha penaos e teu-hi a-benn da gendrec'hiñ ar forbaned ez eo mat dezhe kas 'nezhi gante ? Petra 'ra evit cheñch o buhez ?

An nanarzh : deskrivañ 'nezhañ, ha displegañ peseurt perzh en deus. Kuzhuter ha mignon Tiffany eo, ha frealzet 'vez gantañ pa vez spontet. Lâret 'ra Tifenn ez eo ur bompinell, ul loen eo avat. Pompinella eo hec'h anv. Kontañ 'ra istorioù dezhi, roiñ 'ra da grediñ e oar fardañ kafe... Pa'z a kuit deus mougev ar forbaned, ne gas ket 'nezhi ganti...

- Maeren

Galloud Maeren war an emzivaded a gemer harp war veur a dra : gourdrouz, abafamant, drougtun ha sekredoù. Klask a ra roiñ da grediñ ez eo he doareoù lezvamm zrouk kement prouenn e kar ar vugale, hag ingal e adlâr he « reolenn aour » : « diwar betarabez, karantez ». Evel-just ne lâr ket d'ar vugale 'blam da betra e vez ret dezhe labourat tenn, ha kuzhet mat a ra da betra 'dalv ar mikinik bras : d'ober madigoù ha gwastilli, a vez lonket ganti dre guzh.

Pa zeu Tifenn 'benn da vont betek krec'h an tour, ha pa zizolo he sekred, ez a pep tra da get. Koll a ra Maeren ar pezh a ro buhez dezhi. N'he deus ken 'met un dra d'ober ken : mont diwar-wel ha teuziñ 'barzh he mikinik, en ur splujañ 'barzh ar chidourenn vras hag en ur zont da vezañ ur wastellenn skornet.

Labour en-dro da Vaeren

Deskrivañ he stumm : manegoù gwer zo ganti, ur sae hir ha mouk, un torkad blev limestra, ur fri hir... Tresañ 'nezhi.
He skeud : e-lec'h heuilh 'nezhi e vez diraki alies, ha diwar se e kresk ar spont.
'Blam da betra ez eo-hi ken drouk ? Karet a ra an emzivaded da vat ? 'Blam da betra e soñjer e tenn-hi d'ur wrac'h, 'blam d'he mouezh, d'he stumm ? Peseurt frazenn a zeu alies-kaer ganti ? 'Barzh peseurt tudennoù all, a gaver er c'hontadennoù, e lak 'c'hanomp da soñjal ? (Mamm-gaer Luduennig, rouanez drouk istor Gwenn-erc'h...).
Lipous-kaer eo-hi, ha lakaat a ra he mikinik da aozañ lipouserezh eviti : sukr-heiz, gwastilli...
Padal ne vez debret nemet boued betarabez gant an emzivaded. Er fin e vo treuzfurmet en ur wastellenn. Deskrivañ ar gwastilli a weler er film.

- An tudennoù a eil-renk

An archer

Kannad al Lezenn eo, kollet en darvoudoù, sorc'hennet gant an doujañs d'al lezenn, n'eo ket kap da zisplegañ kalz a dra. Padal emañ e-kreiz daou zarvoud pennañ en istor. E penn-kentañ ez eo gantañ ez eo kaset Tifenn d'an ti-emzivaded. Er fin ez eo drezañ e vo prenet an ti gant an emzivaded.

Labour : deskrivañ pe tresañ anezhañ, displegañ e berzh er film.

Ar c'hocher

Ur voudenn sot eo, e gourc'hemenn Maeren. Un touseg mevel, a ra an holl labourioù kemennet dezhañ gant Maeren, a sko gantañ ur wech an amzer. An hini kentañ o tantañ enni e vo pa vo-hi deut da vezañ ur wastellenn.

Labour : deskrivañ pe tresañ anezhañ.

Nikolaz ha Gregory

Dale gante dalc'hmat, pinijet dalc'hmat, pilgosed Maeren... dont a ra an daou emzivad da vezañ an dalc'h brasañ er mekanikerezh diaoulek. Kompren a reont da betra 'dalv ar mikinik, hag ober a reont o soñj tec'hout kuit deus an ti. Laosket int da vont gant Maeren, a soñj dezhi ne vint ket evit padout er c'hoadoù. Met dont a reont da vezañ emren, ober 'reont anaoudegezh gant Tifenn, ha dont a reont war o c'hiz evit diskar Maeren ar gebenn.

Labour : kontañ o zroioù-kaer, penaos e skoazellont da zieubiñ an emzivaded all...

An emzivaded

Dislivet int holl, dres evel ar betarabez a vez dastumet gante a-hed an devezhioù. Trist int, bazhyevet gant Maeren. Met dont a raint da vezañ bugale farsus leun a fent pa zeuy an tri forban ha Tifenn. Goude bezañ lonket forzh madigoù ha gwastilli, ha graet un emgann gwastilli koavon bras-spontus, e vint disammet deus o soñjoù fall ha trist, hag ober a raint un ti-degemer plijus deus o zoull-bac'h kozh.

Labour : kontañ pezh a c'hoarvez gante ha petra e teuint da vezañ.

Al loened er film

Leurenniñ al loened er film : sklêrijennet 'vezont gant luc'hbanneroù, ijin ar gontadenn a vez lakaet war-wel e-mod-se. Ur bern loened a weler er c'hoadoù, pe 'barzh ar vougev 'lec'h m'emañ ar forbaned o chom.

Labour : 1. Klask lâret anvioù al loened a weler er film (toud, kazeg-koad, ranig, bleiz, logodenn-dall, kazh-koad, logodenn, konikl, maligorn...).

2. War hent an archer zo un aerlin, a gerzh en ur zibunañ e dreid. E fin ar film, pa weler o tremen roll an anvioù tud, e weler an aerlin o tebriñ lizher ar goulenn-rañson. Ul loen mojennel eo an aerlin, ur c'horf marc'h dezhañ, ur penn bouc'h, ur c'horn hir pleizhennet e-kreiz e dal, ha treid forc'hek dezhañ. Un arouez glannder eo deut da vezañ. Er Grenn Amzer hag en Azginivelezh e oa un arouez salviñ. Tresañ anezhañ.

Teknikoù ar sinema

Livañ ha kinklañ
Implij an du hag al livioù, enebiezh du/ruz, pouez glas an noz, stumm ar vro o cheñch pa'z a Tifenn war doenn mougev ar forbaned, livioù flamm ha gouloù lakaet gant Tifenn 'barzh salioù ar vougev...
Labour : ober anv deus an holl livioù-se er film.

Sonerezh ha soniadoù
« Gwir sonerezh forbaned »
Anat deoc'h e oa a-bouez-kaer aozañ ur muzik a glotfe mat gant ar raktres. « Evit ur film forbaned e oa ret deomp kaout ur gwir sonerezh forbaned. Ne felle ket deomp, e mod ebet, ober gant muzik peuzdous ar festoù deiz-ha-bloaz. Klask a raemp un dra bennak heñvel deus pezh a ra Tom Waits [bet ganet e California e 1949, aozer muzik, sonerezh filmoù peurgetket, kaner, sevener], evit ar vugale ! Savet hon doa ar goulenn ouzh meur a strollad, ouzh arzourien a bep seurt, o doa kaset kinnigoù kanaouennoù deomp. Hag entanet omp bet diouzhtu gant kanaouenn ar Bananafishbones. Klotañ mat a rae gant doare ar film, ha deut eo, ez-naturel, da vezañ an tem sonerezh a ya da heul ar forbaned a-hed ar film. Gant Kenneth Pattingale (Downtown, Los Angeles) eo bet skrivet peurrest bandenn ar son, da heul doare Tom Waits, en ur virout e zoare dezhañ ivez. »
Labour : selaou hag anavezout an tonioù.
Labourat war ar ganaouenn : lâret pevare e vez klevet er film (tem ar forbaned, a vez klevet pa vezont gwelet).
Tammoù sonerezh all a glever : un tamm deus 5vet simfonienn Beethoven (« pom pom pom pom »), sonerezh filmoù Chaplin ouzh ar piano, gant Fripon.

Fent ha traoù dic'hortoz
'Barzh ar c'hoadoù e weler ur c'hog(-dour) stag deus ur wezenn, ur c'hef gant un tamm troc'het a-istribilh. O tougen ur piano 'mañ ar forbaned, d'ur mare bennak, ur breizh a oa sañset bezañ 'barzh ur rederig, ha lakaet 'vezont diaes pa glaskont lakaat anezhañ da bignat gant ar roc'h.
O roiñ taolioù-kastiz 'vez an archer : d'ar c'hazeg-koad 'blam d'an trouz a ra, d'ur c'houblad konikled 'blam ma vezont o parañ war-wel d'an holl, d'ar maligorned 'blam ma'z eont re fonnus... En ti-emzivaded e weler delwennoù troet o c'hein. Ha pa ne vezont ket, ne weler ket o fasoù ivez.

Fiñv ar c'hamera
Talennoù a-dost pe a-bell a vez graet gant fiñv ar c'hamera, da skouer pa weler Tifenn ar wech kentañ, dirak bez he zud.

Teknikoù bevaat
Evit roiñ buhez d'un dresadenn, evit ma fiñvfe, e vez ret tresañ milieroù a bajennoù, ober gant kantadoù a greionoù, ober gant degadoù a bodadoù liv ! Deus kalz a dud 'vez ezhomm evit sevel un dresadenn-vev. Pep hini 'n dez ul labour resis d'ober.

Ar skrid-aozerien a skriv an istor, a vez treuzfurmet en tresadennoù gant an dreserien. Goude-se e vez roet buhez d'an tresadennoù gant ar vuhezourien. Gant ur skipailhad livourien 'vez aozet kinkladur ar film. Gant an aktourien e vez roet o mouezhioù d'an tudennoù, ha gant ar sonerien 'vez savet ha sonet muzik ar film. Gant ar sevener, a zo evel mestr ul laz-kanañ, e vez renet ar skipailh ha diwall a ra 'vefe kontet an istor deus ar gwellañ. Goude-se e teu ar frammerien a lak pep tra en urzh hervez red an istor ha da heul soñjoù ar sevener. Gant ijinourien ar son e vez ingalet ar son, lakaet soniadoù ouzhpenn e-lec'h ma vez ezhomm. War-lerc'h e vez skignet ar film-bevaat, ha diskouezet 'barzh ar salioù-sinema.
Aliesoc'h-alies e vez savet filmoù-bevaat (pe ivez tresadennoù-bev) gant skeudennoù « kevanaoz », da lâret eo, skeudennoù a vez krouet pe gempennet gant un urzhiataerez. Er film An Tri Forban zo bet graet gant an teknikoù-se, ha pa vefe bet klasket e chomfe tost ar skeudennoù deus doare re al levr. Da skouer, ar rederig, ar c'hezeg war skeudennoù zo, a zo bet krouet gant un urzhiataerez.

Lec'hiennoù dedennus :
• www.tomi-ungerer.com
• http://fr.wikipedia.org/wiki/Portail:Animation (kalz a ditouroù war ar filmoù-bevaat, dre vras)
• wwwcrdp.ac-rennes.fr / Lennegezh evit ar re yaouank. / Tomi Ungerer : levrioù Tomi Ungerer embannet e brezhoneg gant TES (Ti-embann ar skolioù)

Fichenn deknik

Titl : **An Tri Forban**
Titl orin : **Die drei Räuber**
Seveniñ : **Hayo Freitag**
Skrid : **Hayo Freitag, Achim von Borries, Bettine von Borries ha Tomi Ungerer**
Rener arzel : **Hayo Freitag**
Son : **Frank Kruse**
Kinklañ : **Robert Brandt hag Anne Hofmann**
Rener ar bevaat : **Romy Garcia Jr. ha Edson Basarin**
Sonerezh : **Kenneth Pattengale**
Frammañ : **Sascha Wolff-Täger ha Lars Jordan**
Produiñ : **Stefan Arndt, Stephan Schesch, David Groenewold**
Embregerezh produiñ : **Animation X**
Bro a orin : **Alamagn**
Doare : **film-bevaat**
Pad : **79 munutenn**
Deut er-maez : **miz Here 2007 (Alamagn), 2010 (Breizh)**
Doare brezhoneg : **Dizale**
Azasaat : **Corinne ar Mero**
Rener an advouezhiañ : **Laors Skavenneg**

Evit gouzout hiroc'h pe m'ho peus c'hoant kaout skeudennoù eus ar film :
Daoulagad Breizh
13 straed Michel Le Nobletz BP 206 29 100 DOUARNENEZ
02 98 92 97 23
daoulagad.bzh@wanadoo.fr
www.daoulagad-breizh.org